ч. 159 (11.450). Львів, субота 20. липня 1929. Пocztowa opłata ryczałtem. Рік XLVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 3 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Всім заваджаємо.

Львів, 19. липня 1929.

Гірка наша доля. Всім заваджаємо на божому світі. Що тільки не робимо, щоби жити на своїй відвічній території, є комусь невигідне. Перед півтора місяцем жидівсько-польська (сіоністична) преса принесла алярмуючі статті Мечислава Ґольдштайна про важке господарче становище жидів. А винні тому між іншим українці, винна українська кооперація. Тепер до тієї самої теми — у звязку зі статтею Фелінського про українську кооперацію в „Справах Народовосьцьових" — вертає на сторінках львівської „Хвілі" д-р Ротенштрайх.

Мовляв, положення жидівського купецтва в Галичині, а частинно й на північних землях (на „кресах") погіршується з кожним днем з одного боку з причини господарчого застою, недостачі плинного й дешевого кредиту, податкового натиску, а з другого з причини господарчої самоорганізації українців. Українські кооперативи зростають з кожним роком, як гриби по дощі, і то кооперативи-господарчо-торговельні, а не кредитові, як це було перед війною. Сільські кооперативи стараються заосмотрити своїх членів у всі ті артикули, які передтим куповано в місті. Ясно, що з приводу зорґанізування тисячів українських кооператив найбільше потерпіла жидівська людність. З причини повстання українських кооператив жидівське населення є примушене опускати село.

„Але не тільки сільські жиди впали жертвою українських кооператив, не менше потерпіла теж жидівська торговля в малих містечках, а також в більших містах. Може не виявляється ще втрата в більших жидівських купців, але дрібна жидівська торговля в багатьох містечках майже зліквідована, бо українські кооперативи забрали її селянську клієнтелю".

Українські торговлі і міські кооперативи (автор має на увазі мабуть повітові союзи кооператив) не зросли в останніх літах в такому відношенні, як сільські господарчо-споживчі кооперативи, але й їх є вже 43 (повітові союзи і склади „Нар. Торговлі"). Але коли взяти на увагу, що вони в деякій мірі є ґуртівнею для сільських, то зрозуміється, як та сіть кооператив є доцільно розбудована і як все більше поширювана кооперативна орґанізація українців силою своєї орґанізації витискає жидівську торговлю".

Також велику ролю в господарчому житті грають молочарські кооперативи „Маслосоюзу". Давніше жиди торгували молоком, маслом, сиром, а нині торгують цими продуктами і навіть вивозять масло за границю українці самі. Розуміється, що сильна молочарська орґанізація відбилася на жидівській торговлі. Українські кооперативи починають поширюватися вже й на Волинь, а навіть на Полісся. Не вважаючи на численні перепони.

„львівські орґанізації стараються розбудувати кооперативну сітку на окраїнах (себто на північних землях! — Ред.), маючи богато вишколених за границею інтелігентних орґанізаторів і дуже відданих справі. Праця над будовою господарчих кооператив серед українського населення не припиняється. Вистане зазначити, що протягом одного півріччя 1928 р. кількість українських кооператив зросла о 215, себто 11,3 відс. З того видно, що орґанізаційний гін не припиняється і мусимо рахуватися з дальшою розбудовою кооперативного руху серед українців, бо — на думку їх провідників — кооперація веде до унезалежнення українського господарчого життя. Українцям помагають в їх праці їхні брати з Америки. На останньому кооперативному зїзді, що відбувся весною у Львові, заявив делеґат еміґрації з Америки, що відтепер українці з Америки будуть вміщувати свої ощадности в українських господарчих установах".

Українці менше уваги присвячують кредитовій орґанізації, як менше видатній у своїх вислідах. Це повинно бути вказівкою і для жидівських господарчих діячів, які займаються орґанізацією кредитової кооперації замісць господарчої. Мовляв, господарче життя взяло жидів у свої кліщі. Бачучи, як українці працюють, не можуть жиди триматися перестарілих орґанізаційних форм, тільки мусять перейти до новітніх метод.

На марґінесі цих жидівських бідкань з приводу зросту українського кооперативного руху, годилось би в першу чергу зазначити, що крик пп. Ґольдштайнів і Ротенштрайхів не стоїть у ніякій пропорції до господарчого обсягу нашої кооперації. Зріст українських кооператив є покищо скількостевий, а не якостевий. Істнуючі українські кооперативи є в своїй масі тільки дрібними крамничками, господарчо-торговельними примітивами. Не перечимо, що вони некорисно відбилися на становищі дрібненьких жидівських крамарів по селах, але поки-що зовсім не рушили міст і містечок. Навпаки, жиди задержали у своїх руках не лише торговлю всіми головними селянськими продуктами (збіжа і худоба), але втрату на дрібній селянській консумції вдесятеро відбили собі на мануфактурі і ґалантерії. Це останнє поставило жидівського крамаря на вищий щабель в торговельній єрархії, на щабель купця. Тому думаємо, що до крику з приводу зросту української кооперації нема — щонайменше під теперішню хвилю — ніяких основ. Розуміємо, що жидам можуть бути невигідні навіть сільські українські кооперативи, бо вони творять основу для дальшої розбудови українського господарчого життя, але то трудно, ми теж хочемо жити. Очевидячки, наша господарча розбудова не має ніяких противжидівських тенденцій. Ми хочемо лише користуватися плодами своєї праці і своєї землі, а не віддавати їх тим, що не почуваються хоч би до примітивних еквівалентових обовязків супроти українського народу.

При тій нагоді хочемо спростувати, що наші американські земляки досі не дали нам ніякої допомоги в кооперативній і господарчій ділянці, обмежуючись до допомогової акції культурним і гуманітарним установам. Обіцянка ред. Ривюка про льокацію американських ощадностей в краєвих господарчих установах є покищо тільки святочною обіцянкою, себто цяцянкою. І нема великої надії, щоби та обіцянка була здійснена. Навпаки, жидам видатно допомагають їхні конаціонали з Америки й Анґлії. І тут саме міститься загадка, чому українці так повільно відбудовують кредитові кооперативи. Недостача грошей є перепоною в тому. Українці знищені війною й господарчою політикою, тримаються на поверхні життя виключно невеличкими власними засобами, про що жидам хіба достаточно відомо. Може бути, що заваджаємо жидам підриваючи їх не господарчо, але під оглядом *господарчого монополю*, виказуючи господарчо-орґанізаційні здатности, що в будуччині може мати й некорисні для жидів наслідки. Ясно, що для чиїх-небудь гарних очей не думаємо робити жертви із себе. Маємо право до життя на своїй споконвічній території, маємо право до плодів своєї землі і своєї важкої праці. В межах спроможности будемо використовувати всі наші сили і засоби, щоби піднятися на вищий щабель господарчого розвитку.

Побідний похід фемінізму.

З ПРИВОДУ МІЖНАРОДНЬОГО ЖІНОЧОГО КОНҐРЕСУ.

Репрезентаційний характер конґресу. — Основні ідеї Міжнароднього Союза. — Звеличання побіди. — Нові завдання фемінізму. — Молоде покоління.

Репрезентаційним конґресом у великому масштабі святкував „Міжнародній Союз для політичних прав і громадянської праці жінки", двацять літній ювилей свого істнування. В тому самому місті, у Берліні, в якому перед чвертьстоліттям малий гурток сміливих піонірок фемінізму розпочав зорґанізовану боротьбу за права жінки, зібралися в червні ц. р. непроглядні маси жіноцтва всіх частин земської кулі, всіх рас, націй і релігій, щоби заманіфестувати свою відданість спільній, великій ідеї. Відпоручниці 45 народів, прапори 45 держав (між ними жовтосиній український стяг), офіційні представники німецького уряду, Союзу Народів, Міжнародного Бюра Праці й інших міжнародніх установ, величаві прийоми і многотисячні публичні мітінґи, а вкінці самі конґресові наради, які виповнювали майже два тижні (від 12. до 23. червня), все це свідчило про світлу побіду фемінізму в цілому світі.

Скласти з богацтва змісту і вражінь такого конґресу одноцілу та льоґічно повязану картину, яка була би зрозуміла для того, хто не брав в ньому участи — завдання нелегке. Подавати перебіг нарад і ухвалені резолюції в хронічному порядку не дозволяє недостача місця. Отже треба вдоволитися лише підкресленням деяких характеристичних моментів більше загального значіння.

„Наш Союз репрезентує політичну сторінку жіночого руху" — сказала у своїй програмовій промові на відкритті конґресу голова Міжнародного Союзу, англійка Корбет-Ешбі. Цю політичну програму розуміє Міжнародній Союз дуже широко: він ставить своїм найближчим завданням виборення жінкам права голосу в тих краях, де вони його ще не мають, а дальше запевнення жінці рівноправности в законодатній, етичній і господарській ділянці. Крім цього Міжнародній Союз хоче виховати жінок до їх громадських обовязків, збільшити їх вплив на публичне життя і перетворити його в дусі свободи і гуманности.

Берлінський конґрес, як ювилейний, давав картину дотеперішніх досягнень і успіхів жіночого руху. Програма конґресу так була зложена, ще була переглядом „25-літнього побідного походу фемінізму". Тому-то конґрес мав характер великої, радісної маніфестації, яка часто переходила у святочний патос. Цей патос зрозумілий для кожного, кому не чужа ідейна атмосфера фемінізму, для кожного, хто знає, що провідниці жіночого руху глядїли завсіди на свою працю, як на високе післанництво. В почутті цього високого, майже святочного, завдання лежить джерело патосу жіночого руху і патосу великих жіночих конґресів, які при всій своїй фаховости і річевости нарад відріжняються від інших міжнародніх зїздів піднесеним святочним настроєм.

Незабутні хвилини правдивого захоплення і глибокого зворушення пережили учасниці, коли конґрес віддавав пошану сиволосим сеніоркам жіночої ідеї, заслуженим стареньким їхинлиткам, які перед 25 роками основували Міжнародній Союз, а тепер на почесній трибуні відбирали подяку за труд свого життя. Мабуть лише вони одні освідомлювали собі як слід цілу велич побіди жіночого руху, нагадуючи собі літа боротьби, перепон і зневаг і порівнюючи їх з теперішністю. „Богато з нас, які сьогодні прибули на конґрес, не можете собі уявити, з якою погордою велика більшість людей протиставилася нашим домаганням" — так пише у своєму привітному письмі основателька і бувша довголітня голова, а теперішня почесна президентка Міжнароднього Союзу, американка Чепмен Кет, якій старечі літа і недуга не дозволили взяти участи в ко-

ґресі. „Переслідування, глум і зневажлив: на-
смішки не могли нас спинити. Ніхто не мріяв, що
в 25 роках жіноцтво половини народів світа ма-
тиме рівні громадянські права". Так було перед
чвертьстоліттям. А сьогодні? „Сьогодні — сонце
не заходить в державах, в яких жінка має полі-
тичну рівноправність".

Нагадується твердження Шопенгавера, що
кожна ідея переходить в своюму розвитку три
етапи: зпочатку є смішною, опісля її поборюють,
а вкінці вона стає така самозрозуміла, що ніхто
не може повірити, що був час, коли треба її було
проповідувати. Мало хто з нас здає собі справу
з величезного перевороту, спричиненого в родин-
нім, соціяльнім і господарськім житті успіхами
фемінізму. Мало хто думає про це, які зміни за-
йшли в цілій структурі суспільности, в її зви-
чаях і світогляді під впливом цього найбільшого
визвольного руху людства. Щойно майбутні
історики оцінять належно глибоке соціяльне і
політичне значіння тієї духової течії, якій на
імя „жіночий рух". Нам, теперішньому поколін-
ню, недостає до такої оцінки необхідної перспек-
тиви часу.

Одначе кромі звеличання побіди мав конґрес
ще й друге завдання: пригадати жіноцтву, що
ціль жіногочо руху ще не здійснена, що істну-
вання Міжнароднього Союзу ще не стало зайв-
вим та, що щойно тепер починається правдива
праця для використання на всіх ділянках життя
тих можливостей, перед якими поставила жі-
ноцтво рівноправність. Зокрема в ділянці су-
спільно-політичній нові права і нова відпові-
дальність накладають на жінку нові завдання,
які вимагають творчої ініціятиви і великої мо-
ральної відваги, якщо жінка не хоче йти шляха-
ми дотеперішньої мужеської політики та наслі-
дувати мужеські методи праці й боротьби.

Ця провідна думка про нові завдання Між-
народнього Союзу повторялася ріжними варіян-
тами в довгій черзі промов. Дали їй також ви-
слів представники офіційної політики: міністр
Вірт і президент Товариства Союзу Народів, ґраф
Бернсдорф у своїх промовах на великому вечір-
ньому мітінґу мира та міністр Северінґ, витаючи
конґрес в імени німецького правительства. Всі
вони вказували на те, що Міжнародній Союз ще
не сповнив своєї історичної місії та завзивали
жінок будувати нову державу на основах спра-
ведливости, правди і волі, бо давня держава, яка
спочивала на силі, крові і зброї, завела в надії
людства.

Дуже щасливою прогнозою для майбутно-
сти Міжнароднього Союзу треба вважати відно-
шення жіночої молоді до конґресу. Не було ще
мабуть досі ніякого міжнароднього зїзду, якому
прислухувались би такі величезні маси молоді,
як це мало місце на берлінському конґресі. За-
рівно в часі пленарних конґресових засідань,
як і на прилюдних вечірних мітінґах галерії
вгиналися під натовпом молодих дівчат. „Ре-
крути фемінізму" назвав їх військовою терміно-
льоґією знайомий старшина.

Кожний ідейний рух під загрозою смерти
мусить дбати за звязок з молодим поколінням, з
тими, які мають продовжувати дальше розпоча-
ту працю. Берлінський конґрес був доказом, що
фемінізм розуміє вагу тієї правди, та що йому
вдалося перекинути міст до нової ґенерації. Ор-
ганізаційний комітет конґресу зробив усе мо-
жливе, щоби зацікавити жіночу молодь конґре-
сом, дав їй змогу на окремих зборах обміркувати
справу відношення до жіночого руху та освідо-
мити собі свої обовязки. „Ви є відповідальні за
вольности, які ми для вас добули" — так сказа-
ла звертаючися до молоді президентка Корбет-
Ешбі.

Сама присутність двох тисячок молодого жі-
ноцтва на конґресі дає право надіятися, що мо-
лоде жіноче покоління сповнить покладані в
ньому надії, та що воно виведе щасливо жіночий
рух із стану ударної кампанії за рівноправність
в стан творчої конструктивної праці для добра
людства.

Пос. Мілена Рудницька.

„Нова Зоря" і ідеольоґія гетьманців.

(Докінчення.)

Для нас територіяльна автономія — в про-
тилежність до політики екстериторіяльного на-
ціоналізму — є першим етапом в напрямі вихо-
вування громадянства Української Землі в дусі
української державницької ідеї. Територіяльна
автономія, на нашу думку, мусить бути здобута
від Варшави спільними силами місцевого грома-
дянства. Бо тільки в спільній боротьбі за добро
спільної землі це громадянство може з хаосу ріж-
них кольоніяльних, недержавних, культурно-ві-
роісповідних-українських, польських, жидів-
ських, німецьких і чеських — сект перетвори-
тись в орґанічну державну українську націю.
Порозуміння українців з *місцевими поляками*
проти централістичного панування *поляків з
Варшави* — ось єдиний шлях, яким може відбу-
тись політичне визволення західньо-української
землі.

Пан Томашівський уявляє собі, що надання
всіх політичних благ українцям, в тому числі і
територіяльної автономії, „залежить виключно
від польського уряду" („Н. З." ч. 30 1929). Наше
гасло територіяльної автономії, яке для свого
здійснення вимагалоб від українців найбільшого
напруження ідейности — такого, щоб українці
могли притягнути до себе інші місцеві нації —
на шпальтах „Н. З." зветься насмішливо „фанта-
зіями". Натомість пропаґується там така терито-
ріяльна автономія, яка могла би бути одержана
від польського уряду за ціну якнайбільшого
опортунізму і якнайбільшої безідейности. І за-
місць шукати порозуміння з місцевими поляка-
ми, всі надії українські покладається там на по-
розуміння з Варшавою.

Не помічає певно п. Томашівський, що тут
він дав себе опанувати тій самій ментальности
яка панує в „Ділі". Бо й „Діло" думає, що те-
риторіяльна автономія може бути надана колись
якимсь „поступовим" польським урядом. Тому
„Діло", во імя української державницької ідеї
її не хоче, і тому п. Томашівський, за ціну зре-
чення української державницької ідеї, її хоче.

Очевидно помиляються тут і „Діло" і п. То-
машівський. Колись Москва поробила українців
епископами у всіх епархіях, як пише Драгома-
нів, від Київа до Сибіру. Але одночасно знищи-
ла вона козацьку територіяльну автономію —
останок і зародок української державности. Так
само і Польща може поробити українських про-
фесорів ректорами всіх польських університетів
від Познаня до Львова, але територіяльної ав-
тономії вона не надасть західним землям україн-
ським добровільно (це значить без орґанізовано-
го натиску цих земель) ніколи. Таким чином і
„Діло" і „Нова Зоря" своїм відношенням до те-
риторіяльної автономії ідуть діяметрально про-
тилежними шляхами, і, вірю, не свідомо, до
одного наслідку: задержання українського гро-
мадянства в стані культурно-віроісповідного, до
власного державного життя нездатного, клаптя
реґіонального відламу державної польської нації
в межах польської держави.**)

Те саме, що про територіяльну автономію,
можна сказати і про дві другі, ніби спільні між
нами і „Новою Зорею", точки світогляду: 1) по-
требу у західних українських землях орґанічної
праці, замість безплодного революційного бун-
тарства і 2) безкомпромісове відношення до

) Погляд про потребу добування територіяльної автономії для Сх. Галичини шляхом — так мовити — єдиного територіяльно-міжнаціонального фронту, є безумовно цікавий. Шкутильгає він [illegible] вого галицького **польського громадянства та пере[illegible] ченням факту, що національна політика центрального **варшавського** уряду є ведена під безоглядним [illegible], якщо не диктатом, якраз т. зв. „кресового" сх.-галицького польського громадянства. Тому ця теорія п. В. Липинського вплаває у заворожене коло. Зокрема щодо становища „Діла" до питання терит. автономії, то п. автор помиляється у тому пункті, в якому приписав, що: „Діло"... думає, що... автономія може бути нада-на..." „Діло" цього не думає! — **Ред.**

АНТІН РУДНИЦЬКИЙ.

Москва і Ленінград.

Враження.

IV.

Жовтневий двірець. — Цар чи „пугало"? — Невський проспект. — Модерне з історичним. — Жмінка цін. — „Европейський готель". — Опера.

Одна ніч, чи радше один день їзди в поспішному потягу, ділить Москву від Ленінграду, нову столицю від старої. Те, що бачиться з вікна вагону, нудне і нецікаве, як зрештою усі краєвиди середньої і північної европейської Росії. Приїжаю до Ленінграду ранком; на двірцевому пероні велика таблиця з оповіщенням, що делегати на Музичну Конференцію (на яку і я приїхав) мають зголоситися там-то і там, по інформації, відбір леґітимації і т. п. Поруч ще три-чотири подібні таблиці з майже ідентичними текстами, тільки відповідними змінами в назвах і адресах: в тому самому часі в Ленінграді ще кілька інших конґресів.

Перед Жовтневим двірцем, посередині майдану памятник. На високому коні, підпершися рукою під бік — цар Олександер III. Але грубо помиляється той, хто підійшовши ближче думає найти на памятнику імя того, в чию честь поставили той дешевенький, несмачний памятник. Ні, імени царя на памятнику нема; зате на всіх чотирьох сторонах сяє „почесне" імя: „Пугало"! Себ-то: „страшило"! А під ним чотирьох-рядковий віршик, який в щиро-сердечному тоні доказує сидячому на коні цареві, що його батьки і діди були — вибачте за слово — каналіями — а він сам — смішним, дурним „пугалом". Не можна не сміятися, прочитавши ту посмертну дедикацію, в якій велика доля правди, і подивившись на грізно підпертого під боки — „пугала"!

Коли приїхавши до Москви — на Курський дворець — треба ще добрих пів години їхати, щоби дістатись до центра міста, — Жовтневий дворець в Ленінграді находиться у самому його серці: на „Невському проспекті". Скільки разів я про нього чув, все представляв собі його інакшим, як тепер, коли побачив власними очима. Я уявляв собі його бульваром, в роді Елізейських Піль в Парижі; а станув на вулиці, кипучій життям, повній великоміського гамору і шуму, вулиці, якої характер передовсім — купецький. Від жовтневої площі до „Адміралдействія", вздовж цілого Невського проспекту, по одному і другому боці — крамниці, крамниці, крамниці... Вечором, коли засвічують лукові лямпи, той рівнесенький, довжезний (здається на два, чи більше, кільометри) бульвар, робить імпонуюче враження. Загальне враження з Ленінграду, як міста, відразу зовсім інше як із Москви. Це правдиве европейське велике місто, гарно розплановане, з великими, пересічно чотири-пяти поверховими домами. Всі вулиці бруковані — деревом (маю нагоду переконатися, що і тепер ще в той спосіб їх направляють); просторі, широкі, ясні. В місті багато зелені — парків, малих бульварчиків, кльомбів. А поміж всім тим — величаві, просто придавлюючі своєю монументальністю, старі державні і міські будівлі. Ціле місто, весь порядок в його пляні, всі ті величаві будівлі — заслуга того, хто впав на думку зробити з малої оселі столицю держави — Петра Великого.

Те, що робить Ленінград відмінним від сучасних европейських столиць — відмінним в позитивному значінні — і що надає йому своєрідний стиль, це ця дивна мішанина великого міста, з традиційною старовиною. Не кажу вже про ті великі, колишні державні будівлі, — але про ті колишні „барські" двори, всі в одному стилі, з кінця 18-го і початку 19-го століття — розсіяні по цілому місті, на кожній вулиці, а передовсім вздовж Неви. Ніде ще не відчував я так сильно специфічної атмосфери міста, як в Ленінграді.

Про те, що вуличний рух незвичайно великий, я вже згадав. Трамваї їдуть з двома дочіпленими вагонами; а в пополудневих годинах всетаки трудно до них попасти. Тільки — що мене дуже дивує — нема „таксівок". Зате цілими рядами стоять автомобілі, з якими треба перед їздою згодити ціну. Отже так, як з „ізвощиками", і коли випадково мешкаєте в дорогому готелі, і по вашому одязі, носі і т. д. пізнати, що ви чужинець — тоді будьте приготованими, що за двох-хвилинну їзду автомобілем кажуть вам заплатити... пять рублів. Себ-то: два і пів долара.

Взагалі в Ленінграді дорого; може навіть дорожче, ніж в Москві. Але маю враження, що і річей тут більше. В кожному разі, що торкається харчів. Коли в Москві я за весь час свого пере-
бування не міг ні разу дістати в склепі хочби од-
ну булку або шматок хліба (вони на картки, а я
її не мав) — і тому мусів задовольнитися сухарями (вони як „здобне", себ-то люксусове, правдо-
чиво, продаються у вільній продажі), то в Ленін-
граді можна вже дістати і білий хліб, і білі бул-
ки. Правда — і тут вони на картки, але хто їх не
має, дістає, що бажає, за подвійну ціну. Так от-
же „французька" булка (величини більш-менш
трьох наших „кайзерок") коштує 16 копійок; а
хто хоче зїсти більше, як приписує норма — пла-
тить подвійно. Склянка молока в цукорні — 15
копійок, тісточко — 18 коп. (в Москві 15 коп., в
Харкові 13 коп.), порція мороженого 50 коп. Про
більше „реальну" їду — дальше.

Мешкаю в „Европейському готелі", найкра-
щому в Ленінграді. Уявіть собі чотири готелі
„Жоржа", поставлених побіч себе — будете ма-
ти приблизний образ його величини. Займає він
весь один бік зовсім не малої вулиці. Улаштований
на зразок великих европейських готелів, з пов-
ним комфортом, віндою, теплою водою і теле-
фоном в кожній кімнаті, з салею до писання, чи-
тальняною, білярдовою і ін., з подорожним бю-
ром „Совторгфлота", з швайцарами й офіціян-
тами, які орудують плавно кількома европей-

большевизму — до т. зв. радянської „української держави“ за Збручем.

Перемогти руїнницьке бунтарство можна тільки ідейністю. Приклад т. зв. краківських консерватистів, які при всій своїй антиреволюційности дали Польщі найвищу державницьку ідею (краківська історична школа) і наймудріших борців за цю ідею — мусів би служити прикладом і для галицько-волинських прихильників позитивної, органічної праці. Але ідеї, і то зорганізованій та горячій ідеї революціонерів, протиставляти безідейне, розкладаюче, слабодухе, злобне і дефетистичне скавуління ображених та переляканих одиниць, це тільки скріпляти революціонерів, пхати країну до остаточної руїни.

В ще більшій мірі відноситься вище сказане до більшовиків. Більшовизм — цеж один з найсильніших ідейних рухів сучасности. Ідеї деструктивній, опертій на залізній та вірній організації і порушуваної злобою, треба протиставити ідею творчу, оперту на таксамо залізній і таксамо вірній організації, порушуваної любовю. Колиж більшовизм поборюється осмішуванням ідеалізму, повною нездатністю до організації, на дими на столицю і такого самого ґатунку, як і більшовицька, злобністю, то остається тільки щиро побажати панам світським редакторам „Нової Зорі“, щоб карієра їхня не скінчилася колись у Харкові.

Врешті до моїх, рідких зрештою, зловживань чемністю і гостинністю редактора „Діла“, яких і „Ділові“ і мені робить закид п. Томашівський.

По перше на Західній Україні відносини склалися так, що хтось, хто має щось сказати українському громадянству, а не має в Галичині чи на Волині свого власного політичного щоденника чи тижневика, мусить звертатися до „Діла“, як до найбільше поширеного українського органу. І сам п. Томашівський робив це доки не придбав собі свого тижневика. Треба бути тільки вдячним редакторові „Діла“ п. В. Мудрому, що він це виїмкове становище „Діла“ розуміє і його сторінки, з рідкою серед українців політичною толерантністю, своїм політичним противникам, як мені наприклад відкриває.

По друге, п. В. Мудрий ніколи не присилав мені листів, що зриває зі мною (нотабене з якихось видуманих і непровірених причин) навіть персональні зносини (гл. заява про це С. Томашівського в ч. 30. „Н. З.“ з 1929 р.). Він ніколи не боявся, щоб зносини зі мною пошкодили його політичній благонадійности і редакційній кариєрі. Врешті він ніколи не вів проти проводу нашої організації підпольних інтриґ. А що з двох родів противників мені завжди миліщий противник льояльний від нельояльного, то з гостинности „Діла“ буду, за дозволом п. В. Мудрого і далі користати, натомість до „Н. З.“, доки в ній пануватимуть теперішній дух та теперішні погляди, як не дав, так і не дам ні одного рядка.

По третє, українське громадянство, знаючи отверте відношення „Діла“ до моєї ідеольоґії і отверте відношення моє до ідеольоґії „Діла“, буде певне, що ані п. В. Мудрий, містячи мої статті, не став гетьманцем, ані я, користаючи з гостинности п. В. Мудрого, не став сторонником УНДО.***) На жаль цього не можна сказати про „Нову Зорю“ п. Томашівського, яка весь час засадничо мою ідеольоґію поборює, а одночасно пише, що не виступає проти моєї ідеольоґії. Йти в цю мутну воду не хочу, тим більше, що риби, в цій воді ловлені, шкодять не лиш мені, а — що богато гірше — і українському громадянству.

Прийміть, Пане Редакторе, вислови і запевнення мого високого поважання

Баден, 8. липня 1929. **В. Липинський.**

***) Коли цей лист у нас друкується, гол. редактор „Діла“ В. Мудрий перебуває на відпустці. Його заступник, як і ред. В. Мудрий, далеко не є визнавцем ідеольоґії Вячеслава Липинського і нераз уже мав та певне нераз матиме нагоду це засвідчувати. Друкуючи ж його листа вповні не лише приняттому у „Ділі“ традиційному звичаєві, але й дає вислав особистому поглядові, якого тримається теж гол. редактор „Діла“: допільности політичної дискусії під двома лише умовинами — культурного тону і взаємної льояльности.

І. К-н.

Англія і плян Юнга.

Англійський посол у Парижі льорд Тиррель повідомив французький уряд про домагання Англії в звязку з недалекою політичною конференцією великих держав.

Англійський уряд, як заявив Тиррель, зриме плян Юнга при таких двох умовах: 1) Франція мусить негайно ратифікувати умову Кайо-Черчіля про французькі воєнні довги в Англії. 2) Франція і Бельґія мають подати час, коли звільнять Надренію ще перед тим, поки Англія підпише плян Юнга.

Льондон і Москва.

Міністр закордонних справ Гендерсон повідомив парлямент, що англійський уряд запросив радянський уряд прислати уповноваженого до Льондону для обговорення й управильнення спірних точок. Це запрошення вислано за посередництвом норвеського уряду. Не вважаючи на те формальне англійське запрохання, серед англ. політ. кол істнує погляд, що відновлення дипльоматичних взаємин між Вел. Британією і С. Р. С. Р. не прийде ще так швидко.

ськими мовами — і з міжнародньою публикою. При обіді або в „голю“ вдолі, чути більше англійську і німецьку мову, як російську. За свій покій, фронтовий, великий, ясний і чистий плачу відносно не дорого: 6 рублів денно, себ-то три доляри. Також і харч в готелі — як на такий готель — зовсім не дорогий. В ресторані, який літом находиться на даху шостиповерхового готелю, в якому і чистота й услуга і якість харчів без всякого закиду — обід з трьох страв і чорною кавою коштує півтора до двох рублів. І до обіду і вечором при вечері — орхестра. Вечорами, до 3-ої в ночі — дансінґ!

Вікна моєї кімнати виходять на малий, зелений бульвар, в глибині якого стоїть величезна будівля музею Окелсандра III-го. (В ньому бачу м. і. знова Репіна „Запорожців“, яких тільки два чи три дні тому назад, оглядав в Москві. Стаю зачудований. Де копія, де оригінал? Врешті справа виясняється: оба образи є оригіналами і виказують якісь невеличкі ріжниці в детайлях). Праворуч бувший Михайлівський театр — тепер друга державна опера.

Приїхав я ранком; вже в полудне дістаю запрошення і білети до обох оперних театрів. В одному — премера „Отелля“ Верді'ого, в другому — „Джонні“. По знайомству з автором тої останньої опери, Кршенеком, і з цікавости, як тут поставлена ця опера, що в минулому році наробила тільки шуму в Европі і викликала стільки розбіжних думок — рішаюся піти туди. І не жалію. Незвичайно цікаво поставлена, в живому, доброму темпі виконана — головно завдяки співакові головної партії — мурина Джонні — який весь час в руху, весь час в танці, гей би складається тільки з ніг (я сам добре знаю, що для співака це не дуже висока похвала. Але саме в тій ролі, співак в першу чергу мусить рухатися, рухатися — і ще раз рухатися. А де таких співаків взагалі взяти?! Тому мені цей, якого я чув в „Джонні“ так подобався). Але не вважаючи на те, що опера прегарно виставлена, і що є влучною сатирою на теперішню атмосферу артистичних і товариських кол західньої Европи, має вона в Ленінграді багато ворогів, яких головно бентежать фокстроти, танга, чарльстони, досить недвозначні еротичні сцени — одним словом: всякі атрибути „капіталістичної гангрени“. Не бачуть вони, ті сліпі і глухі, що якраз тут, в тому сміливому сюжеті, в тій сміливій музиці, криється більше революційности — коли під революцією розуміємо переворот, що хоче будувати нове на румовищі старого — як в отих всіх спробах і творах російських композиторів, про яких я вже згадував попередньо. І при тій нагоді — тої вистави „Джонні“ — та ще більше в два дні пізніше підчас генеральної проби опери Шостаковіча „Нос“ — знову призадумуюся: чому нарід, який жовтневою революцією будь-що-будь випередив всі інші народи світа на цілі десятиліття, нарід, який в театральному мистецтві давно вже відомий з свого новаторства — в музиці всетаки досить відсталий (залишім на боці одиниці, які — знова — перегнали всіх і вся на десятиліття, як свого часу Скрябін чи тепер Стравінський). Це все приходить мені на думку, коли бачу, що „Джонні“ находить у публики досить холодний прийом, а в два дні пізніше Шостаковіча „Нос“ — незвичайно талановитий твір 22-літнього композитора, найбільше надійного з теперішньої російської школи — ще холодніший.

Зате тим горячіше приймається „Борис Годунов“, якого чую в Маріїнському театрі. Він вартний того як один з найбільших творів оперної літератури. Вистава також гарна; в головній ролі молодий бас Рейзин. В Америці такий співак пішов би на вагу золота... Те все, що я писав про Великий Театр в Москві, можна сказати і тут. Орхестра, хор — знамениті. Вправді не такі, як в Москві, але ще все витримують з честю порівнання ... ми великими центрами.

Благоденствуємо.

(Від нашого кореспондента.)

Луцьк, 17. липня 1929 р.

Кидаю мінорний тон і починаю писати весело, бо на Волині нарешті відкрито рай. І відкрили його не чужинці, а свої власні Колюмби — наші випробовані пливаки по чужих водах. Це вони причинилися до загально нині поширеного погляду про щастя й добробут Волині, проявлюваний при всякій нагоді у доброзичливій — мовчанці.

Коли хто мовчить, значить благоденствує. Цеж давно вже ствердив Шевченко.

Врешті, в цьому переконався й я власними очима й вухами.

Волинь.

Минули радісні дні, прийшов перший день липня. Точніше — прийшла урядова платня. Зустрічаю знайомих українців-урядовців. Їх двох. Стоять на вулиці й мовчать. Нерухомі. Як у фільмі „Париж у летарґу“. Сіпаю за лікоть — очуняли й почали щось рахувати на пальцях.

— Що, — питаюся, — одним золотим одержаної платні треба заплатити два золотих боргу?

Мовчать. Ясно, що благоденствують.

Пішов далі. Склеп знайомого купця. Здоровкаюсь — мовчить.

— Як справи? — питаюся. — Мовчить.

— Як йде торгівля?

Мовчки підводить одну руку — велика пачка повідомлень про речинці викупу векслів. Підводить другу руку — ще більша пачка векслів покупців за побрані товари. Суми — від 10 зол. вгору...

Так само мовчали й інші купці, що також благоденствували.

Зайшов до „Банку Купецького“. Тихо. Урядовці сидять нерухомо й мовчать. Касієр відчинив касу, щоби вивітрилася, й куняє. Благоденствіє повне.

Біжу до „Банку Земян“. Сподіваюся почути веселий шляхоцький гомін. Дарма. Урядовці мовчать. Клієнти питаються за гроші, а ті ні слова. Касієр склав руки й благоденствує.

Вибігаю на вулицю й зустрічаю члена ради Братства.

— Звичайно, — питаюся — статут вам уже затвердили? Доми вернули?

Мовчить, а коли хахол мовчить, то, відомо, благоденствує. Душу мою наповнює радість, що нарешті рай на Волині відкрито.

Раптом наскочив на задуманого голову „Просвіти“, віцедиректора правдивої української кооперативи „Рольнік“.

— Благоденствуєте? Міліон кредиту? Правда, брехня, що постійні дефіцити.

Мовчить. Благоденствіє очевидне. Голові „Просвіти“ подвійна честь: по перше працює для „української“ організації, по друге, творить селянський рай.

Заглянув ще до такого самого українського т-ва „пщелярского“. Властиво, до склеп... Благоденственна тишина, як на пасіці. Тільки невтомний паук обмотує касу своїми неоподаткованими ще нитками.

До свого господаря дому не звертався, бо цілий день бачу, як він благоденствує: що хвилини замітає вулицю (після кожного коня), поливає її з маленького чайничка, мовчки розглядає платничі накази й мовчки рахує гроші...

З радістю стверджую, що місто благоденствує, і їду на село.

Під осикою стоїть мій приятель Іван із мотузком у руці. Стоїть і мовчить. Питаюся, як справи. Підводить угору всі десять пальців.

— Десять відсотків місячно платиш? — вигукую захоплений. — Значить, здорово розбогатів, бо бідний стільки не міг би платити!...

Мовчить, а благоденствіє аж тече з очей дорогоцінними перлами.

— У цьому році — кажу — після сплати позичок і процентів хліба тобі вистарчило до квітня. А в майбутньому році до якого місяця вистарчить?

Підвів угору два пальці й мовчить.

— До лютого?! Справжнє благоденствіє.

Зайшов ще до ґмінної каси, до каси Стефчика — скрізь каси перевітрюються чисто опорожнені.

Мовчки зайшло сонце. Мовчки повертаються з роботи жінки й дівчата, що працювали біля панських буряків.

— Скільки — питаюся — берете в день на своїх харчах?

Дівчина мовчки показує два пальці.

— А скільки вам залишиться, як відрахувати харчі?

Мовчать, бо... благоденствують.

— А українська школа у вас вже є?

Мовчать. Значить, правильно говорив п. Гарченко в Ковні, що діти наші вчаться „від-

ною" мовою; на жаль, не пояснив, яка це наша рідна мова.

Корови мирно порушували „стрункими" модними боками й мовчали, коні, спустивши мирно голови, теж мовчали.

І взагалі на нашому волинському селі все мовчало, бо благоденствувало.

На Полісся не їздив, бо Полісся до нас їздить або й пішки ходить — у гості до поміщиків: на буряки та жнива.

Ось на вулиці, під плотами, цілі юрби мальовничих щасливих поліщуків. Як не босі, то в постолах — це дуже здорово! Одіж хатньої роботи, скрізь вентиляція, прохолода. Жують шматок чорного хліба й „добре успособлено" мовчать.

Питаюся, скільки поміщик платить. Баба підняла два пальці, та вийшло, що за багато...

На Холмщину нема потреби їхати. Про тамошне благоденствіє каже нам холмська газета „Зверцядло":

„Язик цифр, — каже вона, — здається повинен бути найбільш красномовним!"

Дійсно, красномовний:

„Утримання одної дорослої особи в малоземельному господарстві виносило в 1926-27 р. — 1 зол. 28 і пів сот. денно. Натомість у році 1927-28 — 99 сотиків".

Отже, благоденствіє холмщаків явно зростає. В цьому році воно напевно зросло до якихось 60 сот. денно".

„Відомий дослідник дрібного рільництва Щепановскі, — пише „Зверцядло", — сказав: „Дрібний рільник є за пів людини". „Зверцядло" не погоджується й твердить, що є він тепер лише за чверть людини. І додає:

„Отже чи не грізною є ця тенденція систематичного обниження з року на рік денного утримання?"

Очевидно, ні. Бо наші Колюмби кажуть у „Пшегльонд-і Волиньск-ому", що „коли дзвонять дзвони", то їм живеться добре, а нарід мовчить і благоденствує.

В. Островський.

ЗАМІТКИ і ВІДГУКИ.

Авторітети й ігноранти.

Знаменитими „діялектиками" є редактори „Гром. Голосу". Не лише діялектиками, але й винахідниками. Вони все вміють винайти щось цікавого, повчаючого й освідомлюючого для своїх „соціялістичних" читачів, користуючись авторітетами всіх мастей. От тепер користуються вони авторітетом д-ра Ст. Томашівського висортаючи зі сторінок божественної „Нової Зорі" „найавторитетніший" цитат про УНДО. А саме д-р Томашівський, фактичний політичний керманич „Нової Зорі" (бо д-р О. Назарук віддався майже виключно церковно-теольоґічним справам!), після своїх успіхів на варшавській арені, мститься на Українськім Нац.-Демократичнім Обєднанні за свою „ідеольоґічну" невдачу, пишучи:

„все, що в українськім громадянстві дійшло до ясної політичної, соціяльної або світоглядової свідомости, гуртується поза УНДО; все мало вироблене, туманне, хитке потапає в УНДО..."

Не будемо сперечатися з д-ром Том. на тему виробленості, туманности і хиткости, але дивно, що сам д-р Том. „виробився" аж так пізно, стерчачи цілі десятки літ в нац.-демократичній і трудовій партіях, попередницях УНДО. Але, мій Боже, краще хоч тепер „виробився" д-р Том. і прийшов до ясної політичної, соціяльної і світоглядової свідомости.

А „виробившись", став авторітетом для „Гром. Голосу", який — цитуючи уступ з авторітетних заміток і висновків д-ра Том. — пише: „*Критика* (Обєднання д-ром Том.) *безпощадна і наскрізь вірна*".

Нарешті поруч М. Шаповала і М. Цеглинського редактори „Гром. Голосу" здобули ще один авторітет, стягаючи його зі схолястичних стовпців „Нової Зорі" на світоглядові плаї „Гром. Голосу". Варто пригадати, що в Українській Нац. Раді д-р Том. був госпітантом радикального клюбу, отже не диво, що тепер заняв становище новозорянського і радикального авторітету.

Але редактори „Нов. Зорі" стають авторітетами для ред. „Гром. Голосу" тільки тоді, коли ті переводять „безпощадну і наскрізь вірну" критику УНДО. Колиж дещо з докірливого проповідництва перепаде від тих-же авторітетів „Гром. Голосові", тоді діється чудо: авторітети перемінюються в... ігнорантів. Десь редактори „Нов. Зорі" закинули редакторам „Гром. Голосу", що ті не поступають по наказам соціялістичної ідеольоґії.

„Очевидно пливе антифон із радикально-соціялістичного крилоса, — що Редакція „Нов. Зорі" збирається вчити нас про справи, про які не має зеленого поняття. Панове з „Нов. Зорі"! Візьміть трохи нових книжок, які вийшли по війні, або прочитайте ось хочби Драгоманова, від якого думок розвивається ідеольоґія УСРП, тоді не писатимете дурниць"... і т. д.

Бачите, як це воно поділялось! Новозорянські авторітети раптом перемінилися в ігнорантів. Не думаємо встрявати в дружню розмову двох заприязнених органів (у поборюванні У. Н. Д. О.), але здається нам, що коли вже мова про драгоманізм, то д-р Томашівський і д-р Назарук не лише не потребують читати „трохи нових книжок", що вийшли після війни, але можуть читати лекції з обсягу драгоманізму майже для цілої соц.-радикальної партії.

Каса хорих.

„Хожденіє по мукам" українського подання у львівській Касі Хорих.

У львівській Касі Хорих лічив мене — на моє бажання — лікар д-р Мирон Вахнянин. З огляду на те, що він виїхав до Карльсбаду, удався я до урядуючого заступника директора Каси Хорих ради. д-ра Данельського з пропозицією: 1) або Каса Хорих призначить мені якогось лікаря, який провіривши мій стан здоровля, підписав би моє подання про підмогу на виїзд в гори і я міг би станути перед Комісією, що рішає в тих справах, 2) або Каса Хорих згодиться, щоб я сам винайшов собі лікаря Каси Хорих, який зробив би це і представив мене до Комісії. Ради. д-р Данельський заявив на те, що ні одного ні другого не потрібно. Вистане, коли я внесу дотичне подання до подавчого протоколу Каси Хорих, там я дістану число і мені дадуть до дому знати, коли я маю стати перед Комісією.

Я так і зробив. Вніс до подавчого протоколу Каси Хорих по українськи написане подання про підмогу на виїзд в гори для поратування здоровля і дійсно дістав число 11[illegible]. Чекаю я з тим числом тиждень — нема завізвання, чекаю другий тиждень — нема, минає місяць — нема. Люди виїзжають, використовують час, а я жду і жду. Нарешті терпець урвався. Іду й питаю в тім-же „протоколі", що чувати з моїм поданням.

— Справа пішла до Секретаріяту до полагодження ще 4. червня ц. р. — була відповідь.

Йду до Секретаріяту, а там якась резолютна пані витягнула моє подання зпід стоси інших подань, що вплинули пізніше, оглядає сюди й туди і каже:

— Тут нема опінії лікаря Каси Хорих.

— Алеж ради. Данельський заявив мені виразно, що цієї формальности не треба, бо і так не рішає ординуючий лікар, тільки Комісія. А зрештою, якщо Вам доконче потрібний ординуючий лікар, то був час назначити такого лікаря або дати мені знати, щоб я сам собі такого найшов, а не тримати подання місяцями неполагоджене.

Не було ради. Резолютна пані при мені написала на машинці письмо до якогось лікаря, щоб мене оглянув. Завізвання в тій справі доручать мені до дому.

Знов жду, жду — нема завізвання. Дня 15. липня ц. р. йду ще раз до Каси Хорих, цим разом до секретаря Грабана і дістаю від нього таке пояснення: Каса Хорих відослала Ваше подання лікареві д-рові Хваліботовському. Цей лікар Ваше подання звернув, бо воно писане по українськи, а він заявив, що по українськи не вміє читати і не розуміє української мови. Отже я казав Ваше подання перекласти на польську мову і вчора переслав його знов томуж д-рові Хваліботовському.

Яку долю стріне дальше це подання, коли і як воно буде полагоджене — не можна в цій разі передбачити. Але тимчасом готово минути літо.

Вже це вишукування приток для свідомого проволікання справи є дуже характеристичне для неприхильного відношення Каси Хорих до українців, особливож до тих, що вносять подання в українській мові... (Сподіюся, що я не одинокий вніс подання в українській мові). Запитаю: А чи для полагоди подань в українській мові для українських пацієнтів не було б конечним заанґажувати бодай кількох лікарів-українців, щоби розуміли своїх пацієнтів та не [illegible]

Д-Р МИРОН КОНДРАТ.

Ще про дрогобицький бунт.

На марґінесі статті пор. І. Калічака.

В дні 15. квітня 1919 р. дістав я як поручник-суддя УГА від Державного Секретаріяту Судівництва в Станиславові телефонічний приказ залишити полевий суд III. корпусу в Стрию і протягом 24 годин обняти становище поручника-судді при полевім суді Нафтової Округи в Дрогобичі. Цьогож таки дня приїхав я зі Стрия до Дрогобича і застав там при згаданім суді всього одного-одиного авдітора, д-ра Тараса Коритовського, теперішнього адвоката в Калуші — і 340 осіб заарештованих після бунту, що протревав одну добу. В місті був уже заведений виїмковий воєнний стан облоги, а лад удержували Українські Січові Стрільці під проводом сотника О. Букшованого. Стаціоновані постійно в Дрогобичі старшини були під сильним враженням подій з попереднього дня і ніяк не вміли мені пояснити їх причини; одначе переважало переконання, що окружний комендант отаман Грабовенський причинився своєю нерішучістю чимало до їх викликання. Говорилося теж багато про те, що поляки — особливо з фабрики „Ґаліція" — намовили українську військову залогу до бунту.

Тому, що час наглив, а перевести карні дохоження проти 340 арештантів мав тільки я і т. Т. Коритовський, взялися ми негайно до переслухання підсудних. Ми надіялися найти поміж ними дійсних виновників військової револьти і поставити їх якнайскорше перед наглий (доразовий) суд. Але хоч ми працювали безперервно два дні і дві ночі і всіх арештантів протоколярно переслухали, не найшовся між ними ні один, який признавсяб до свідомого орґанізування того нещасного бунту! І пізніше слідство, яке ми продовжали аж до хвилі завоювання Дрогобича польськими військами в половині травня 1919 р., не виявило справжнього автора і спричинника одинокого в історії українсько-польської війни бунту запілля! Сам хід цього бунту, який вірно змалював п. Ілько Калічак у „Ділі", не давав теж ніяких даних до поставлення такої чи сякої тези обвинувачення.

Дрогобицький бунт був такий хаотичний і тревав так коротко, що і в 1919 р. і в 1929 р., значить: і в хвилі його вибуху і з десятьлітньої перспективи, нелегко в ньому розібратися. Взагалі, аби доглупатися його глибшої, дійсної причини, треба конче знати специфічні дрогобицькі обставини; що він не мав ідеольоґічного більшовицького підкладу, не можна ні на хвилину сумніватися. Тоді навіть наші інтеліґенти не визнавалися на програмі й тактиці більшовиків, тому немислимо імпутувати аранжерам бунту — дрогобицьким міщанам, аби вони здавали собі справу тоді з того, що таке більшовизм! Не було теж у тому бунті польської інтриги, бо як я, як слідчий суддя, пересвідчився, ніодин з арештованих тоді поляків не брав у бунті ні посередньої ні безпосередньої участи.

На мою думку — а смію це твердити тому, що я ходив до народньої і гімназійної школи в Дрогобичі і тим самим заслугую на назву дрогобицького „цибуляра" — українська дрогобицька залога збунтувалася в дні 14. квітня 1919 р. тому, що в склад її входили в 90 проц. дрогобицькі уроженці, які звикли від 1. XI. 1918 р. повнити військову службу у своєму родинному місті і за ніяку ціну не хотіли відійти на фронт. У Дрогобичі вони як міліціянти могли раз-у-раз бути дома, приставати зі своєю ріднею, мати всі вигоди, яких на фронті не було; крім цього як військові вони могли квітувати особисті порахунки з немилими собі чи своїм близьким одиницями і дошкулювати їм ненадійними ревізіями, реквізиціями і т. д.; врешті в цьому часі голосно говорилося, що члени дрогобицької залоги були краще платні, ніж військові по інших частях у краю. Нічого дивного, що з моментом, як розійшлася поголоска, що вся залога має відмашерувати з Дрогобича на фронт під Львів, вибух спонтанічно її бунт і прибрав характер простого старшинського виступу. Що він не був обмислений на довшу мету, себ-то, що не йшов у напрямі серіозного передання влади таємній „Жовнірській Раді", вимовно доказує факт його слабої підготовки і факт його легкої ліквідації. Самозрозуміле, що бунт, який зродився на тлі спеціяльних дрогобицьких відносин, а саме на тлі бажання мужви дрогобицької залоги викликати замішання, аби тільки відволікти відхід на фронтові позиції, а також на тлі індоленції старшин дрогобицької залоги, котрі не вміли вщіпити своїм підвладним охоти до фронтової служби, — міг на випадок неудавлення його в самім зародку розвинутися у грізну для молодої держави револьту, а навіть у більшовицько-анархічну революцію. На щастя, завдяки скорій інтервенції УСС до того не дійшло.

Цими короткими замітками і споминами уважав я за відповідне доповнити цінний фейлетон пор. І. Калічака в інтересі невмолимої історичної правди, яка не знає ніяких чемностей, тільки справжню, дійсну правду.

Моршин, 14. липня 1929.

гали демонстративно українських подань, чванячись тим, що „nie umię po rusku“ ?... Чейже українці складають тяжкі тисячі на Касу Хорих і мають до того повне право.

А покищо прийдеться мені мабуть виїхати зі Львова, таки не діждавшись ані приділення лікаря ані Комісії Каси Хорих, бо й літо мине, заки для українця львівська Каса Хорих зуміє полагодити цілий лябірнит передбачених і непередбачених бюрократичних „кручок“...

У Львові, 16.VII. 1929.

Іван Герасимович.

НОВИНКИ

— **Святкування бою під Берестечком.** Пишуть нам: Дня 5. липня ц. р. святковано роковини бою під Берестечком на козацьких могилах. Кілька кільометрів від містечка Берестечко, коло села Пляшева є гарний, побудований монастир, а коло нього невеличка церква, котра тепер відновлена, одначе походить ще з часів Хмельницького і перед боєм під Берестечком Хмельницький у ній молився. Під монастирем є тисячі черепів і людських костей, викопаних в болотах в селі Пляшеві. Ті козацькі кости уміщено у великих бетонових скринях, зовсім ненакритих. Взагалі найменшого порядку у тім підземеллю під монастирем нема. До війни був там і музей, в якім находилися викопані в болотах козацькі гармати, шаблі, мушкети; нині нема й сліду з того всього: все підчас війни вивезено. Що-року відправляється в тім монастирі в день бою козаків, тобто в девяту пятницю по Великодні, панахида по козаках, упавших в бою під Берестечком. Це одночасно є день відпустовий. Цього року свідоміщі одиниці хотіли устроїти це свято роковин величавіше, думали устроїти святочну академію і посольське віче, але, не зважаючи на старання, влада все те заборонила і вислала на свято масу поліції і тайних аґентів. На це свято приїхали м. ін. пос. Вислоцький і пос. Струтинський, одначе до віча не прийшло з причини заказу воєвідства.

— **Українська прогулька в Римі.** Українське паломництво з Галичини, що виїхало в числі 130 осіб до Риму і по дорозі задержалось було у Відні, де взяло греміяльну участь у процесії св. Евхаристії довкола церкви св. Варвари, прибуло вже до Риму. Паломники зложили в Римі вінок на могилі Невідомого Стрільця.

— **З Українського Наукового Інституту в Берліні** повідомляють нас про відчит о. д-ра П. Вергуна на тему: „Кардинал Ізидор і його діяльність на Украіні в XV. столітті“. Відчит відбувся 19. ц. м. в салі Інституту.

— **Вбивства на селі.** Йосиф Пандрак із Путятич (пов. Городок біля Львова) застрілив під лісом 23-літню Марію Галач. Убийник утік. Причиною: нещасне кохання. — Підчас сну в стодолі у Вербіжі (пов. Сокаль) застрілено Пилипа Рисева. Як убийників арештувала поліція Гр. і Вол. Пігітків. Причина: особиста пімста. — В Руданцях (пов. Львів) на весіллі Гриця Бартоша хтось підчас забави вийшов на двір і крізь вікно застрілив Василя Сенчишина. Вбийник поцілив Сенчишина в груди, так, що він помер на місці. Поліція веде слідство.

— **Грім убив дві жінки.** Підчас бурі грім ударив у дім Гринька Добрянського в Козачині (пов. Борщів) і вбив його 36-літню жінку Параньку та 77-літню Похилу, яка саме тоді була в Добрянських. Наслідком грому згоріла зовсім хата Добрянського й річи вартости 850 зол.

— **Пожежі.** В будинках Тимка Цвіта в Галичі (пов. Підгайці) повстала пожежа. Згоріла хата й господарські будинки вартости 4.390 зол. Огонь перекинувся на будинки Миколи Свенціцького, якому заподіяв шкоди на 4 тис. зол., а на шкоду Теклі Лопатки згоріли госп. будинки вартости 900 зол. У Мих. Квіка згоріла хата й будинки та господарське знаряддя вартости 3.150 зол. Пожежу спричинили мабуть діти, полишені без нагляду. — В Будилові (пов. Бережани) грім ударив у стайню Магдалини Зюлко. Стайня і стодола згоріли. Шкода виносить понад 1000 золотих.

— **Пяний втопився в рові.** В Надвірній вертав у ночі додому на підпитку Юрій Кляас. У пітьмі він впав до рова при вул. Залізничій, в якім після злеви було богато води й потонув.

— **Горять нафтові терени в Румунії.** Румунські часописи приносять описи величезної пожежі, яка вже 42 дні лютує в нафтовім терені Морені. Огонь в останніх днях, без уваги на ратункову акцію, ще збільшився. „Адеверул“ твердить, що ця пожежа є найбільшою нафтовою пожежею, яка колинебудь була. Навіть величезні американські нафтові пожежі не можуть рівнятися з катастрофі в Морені. Дотеперішні втрати обчислюють на 200 міл. леїв.

— **Шлюб між двома парами сіямських близнят.** На острові Маніві відбувся в присутности 5.000 гостей шлюб сіямських близнят Люція та Сімпліція Годіно з сестрами Натівідад та Вікторія Мотос. Спочатку суд заборонив був цей шлюб. Одначе генеральний прокуратор скасував цю постанову і дозволив обом парам побратися.

— **Свято поляглих в Семиківцях.** Повідомляємо, що Філія Товариства Охорони Воєнних Могил в Богатківцях внесла прохання до староства в Підгайцях на дозвіл відбути „Стрілецькі Поминки“ з бандерією, походом і фестином на могилі УСС у Семиківцях, в неділю 21. ц. м. Староство заказало похід і бандерію, а проект плякатів відіслало до прокуратури в Бережанах (цензура). Щож до фестину, то не згодилось на той самий день, тільки на день 28. ц. м. Не маючи змоги оповістити повіт плякатами, отсею дорогою повідомляємо, що дня 21. ц. м. в год. 9.30 ранком відбудеться церковне богослуження і панахида на могилі УСС у Семиківцях. Збірка дооколичних процесій, орхестр і вінків в год. 9. перед полуднем біля церкви в Семиківцях. — За Філію ТОВМ в Підгайцях: А. Ласовський, вр., за голову; Осип Кондрат, секретар.

— **Велике свято в Золочівщині.** В дні 28. липня 1929 р. святкує Соколівка, золочівського повіту, велике народне свято, а саме 25-літній ювилей існування читальні „Просвіти“ і пож.-руханк. т-ва „Сокіл“ і одночасно 17-літні роковини смерти народнього робітника о. Володимира Кальби, котрий ціле своє життя працював для добра рідного народу. За його труди українське громадянство побудувало йому величний памятник і в дні 28. липня ц. р. піде походом віддати поклін його духові. В цім святі повинно взяти участь ціле громадянство, всі, в кого бє щире українське серце, в кого пливе українська кров. — **Комітет.**

— **Позір Тернопільщина!** Звичайні Загальні Збори Т-ва „Молода Громада“ в Тернополі відбудуться в неділю, 28. липня ц. р. в салі „Української Бесіди“ в Тернополі (вул. Міцкевича ч. 3), в год. 10.30 рано з таким порядком дня: 1. Відчитання протоколу попередніх Заг. Зборів; 2. Звіт Управи Т-ва; 3. Дискусія над звітом; 4. Уділення абсолюторії уступаючій Раді Т-ва; 5. Вибір нової Управи; 6. Евентуалія. — За Раду Т-ва „Молода Громада“: **Сковронський Лев,** голова, **Сай Тадей,** секретар.

СРСР. зірвав ззаємини з Китаєм.

Більшовицька відповідь на китайську ноту зазначує, що уряд СРСР. уважає китайську відповідь невистарчаючою щодо змісту, повну гіпокризії, що торкається її тону. Уряд СРСР ствержує, що вже вичерпалися всі засоби, конечні для управильнення шляхом порозуміння спірних справ і конфліктів, викликаних китайською владою на терені сх.-кит. залізниці, а які ще збільшилися наслідком ноти кит. уряду з 17. липня. Уряд СРСР. мусить видати такі зарядження, що скидають усю відповідальність за їх наслідки на кит. уряд: 1) відкликати всіх дипльоматичних і торг. представників СРСР. у Китаю, 2) відкликати всіх функціонарів, іменованих урядом СРСР на сх.-кит. залізниці, 3) перервати всяку залізн. комунікацію між СРСР. і Китаєм, 4) візвати дипл. і консулярних представників Китаю, щоби негайно покинули СРСР. Рівночасно уряд СРСР. заявляє, що застерігає собі всі права, які випливають із пекінського та мукденського договорів, заключених 1924. р.

Концентрація військ.

Берлінські часописи повідомляють із Шанґаю, що концентрація кит. військ у Манджурії прибрала характер правильних рухів військових відділів, хоч нанкінський уряд твердить, що всі зарядження мають дефензивний характер. Із японських джерел зачувати, що концентрацію військ на манджурському кордоні покінчено. „Юнайтед Прес“ довідується, що 18. липня, після того як прийшли дві більшовицькі дивізії на більш.-манджурський кордон, комунікацію на сх.-кит. залізниці перервано зовсім. Китайські війська зірвали шини на кит. залізниці. Китай боїться мабуть нечайного наступу СРСР. на Харбін. Сконцентровані на мандж. кордоні більшовицькі війська походять у більшости з владивостоцької губернії.

Новий директор сх.-кит. залізниці.

Китайська влада іменувала бувш. директора сх.-кит. залізниці з царських часів Остроумова начальним директором тієї залізниці. Рівночасно іменувала управу залізниці, до якої належать в рівній части кит. інжинірів та білогвардійці.

Воєнна акція зачалася.

Телеграми, які прийшли до Токіо з Харбіна ствержують рух нанкінських військ. Військові поїзди відходять у напрямі ст. Пограничная-Нанчуї. Телеграми з Мукдену ствержують горячкову працю в арсеналах.

Перші бої.

Аґ. „Інтерн. Нюз Сервіс“ повідомляє з Пекіну, що між відділами більшовицьких військ, які заняли перехід через р. Амур і китайськими військами прийшло до сутички, яка закінчилася невдачею та відкиненням більшовицьких відділів. Більше ніж 40.000 більшовицьких вояків обсадило важні прикордонні стратеґічні місця і ждуть приказу, щоби почати воєнну акцію.

Нач. командант кит. армії.

Нанкінський уряд іменував марш. Чанг-Сю-Лянґа нач. комендантом кит. військ у півн. Манджурії. Отаман Семьонов і бувш. офіцер царської армії Клерше дістали дозвіл кит. влади почати вербунок серед давніх вояків армії Колчака та Денікіна.

Становище Японії.

На засіданні японського кабінету сказав міністр війни, що має відомости, що більшовицький уряд сконцентрував на кордоні Манджурії 80,000 добре озброєних і виеквіпованих вояків. З того 40 тис. вояків мають найновіші засоби для ведення війни. Військо це стоїть на просторі від Благовіщенська-Нанчулі у воєнним поготівлі. Цій силі китайці протиставляють 150.000 вояків, але без порівнання гірше озброєних, ніж більшовицькі. Міністр підкреслив, що положення в Манджурії дуже ґрізне та зазначив, що Японію приневолили заняти становище в кит.більшовицькім конфлікті.

—o—

Замах на президента і канцлера Австрії.

Коли канцл. Штрерувіц виходив із мін-ства при Бальгляцу, якийсь мущина змірився до нього з револьвера. Поліцай, що стояв недалеко, вирвав йому револьвер. Арештований сказав, що хотів лише вистрілити у повітре, щоби звернути на себе увагу. — Безробітний ковальський 90-літній (?) помічник Ляйтнер хотів дістатися до кабінету канцлера Австрії. Коли йому це не вдалося, добув револьвер, щоби стріляти. Револьвер затявся. Арештований сказав, що хотів виконати замах на президента Міклясa, щоби так звернути увагу на своє незавидне положення. Гадають, що Ляйтнер ненормальний.

Німецький океанський лет.

Дня 17. липня німецькі летуни зачали трансатлянтійський лет півн. шляхом на Ісляндію. Веч. осіли у Рейкявіку (в Ісляндії) і ждуть погоди. Кермує літаком управитель лет. школи Гронав. З ним є ще чотирох людей.

—o—

З театру.

„Пан Лямбертіє“, три дії Людвика Вернея.

Першорядна песа.

Бо чи можна інакше назвати песу, в якій виступають усього дві дієві особи — він і вона (та ще й телефон), — в якій ні разу не змінюють декорацій, не оперують ніякими дешевими ефектами (як лискавки і громи чи якась інша т. п. музика), в якій ви три дії слухаєте монольоґу або діяльоґу, а проте ні хвильку не нудьгуєте, не перестаєте цікавитися питанням сензаційних романів: чим воно закінчиться? Додамо ще, що пан Лямбертіє, герой із наголовка песи, у песі зовсім не виступає, двічі лише коротенько телефонічно з ним із сцени розмовляють, та й то лише у I. дії, бо між I-ою та II-ою, він безславно — гине. Але навіть і його дух на сцені не зявляється, бо це історія, позбавлена всякого романтизму. Навпаки, це історія наскрізь імовірна, схоплена з сучасного життя, бо діється у нинішніх часах у Парижі, це наскрізь реалістична песа, орудуюча дуже примітивними сценічними засобами. А при тім, це песа далеко не банальна, — хоча ніби й крутиться біля проблем оклепаних і на всі сторони вже перелицьованих, як напр. — очевидно! — любов.

Ні, любов у цій песі не є сутнім питанням. Є ним — брехня. А радше не брехня, а брехливість. Така собі звичайна ж і н о ч а брехливість у подружому житті. Вже з перших кількох речень вичуваємо, що вона бреше, а він шукає правди. Одно і друге робить це в імя щастя — не тільки свого власного, егоїстичного щастя, а взаємного, подружого. Він завсіди хоче все знати, а вона завсіди бреше, — думаючи, що вже „цим разом“ збрехати напевне їй удасться. Але не вдається. Бо він є — мудрий. І ось поруч з проблемою: чи для подружого щастя є необхідна правда, чи брех-

ня, — виринає друга відвічна проблема: чи краще для обоїх, аби чоловік був мудрий, чи — дурний. Чи любов, як основу подружого щастя, належить оперти на правдолюбивості жінки й розумі чоловіка, чи її брехливості й його глупоті.

Він розшукує, а вона плаче і розпачає, що він її мучить і — бреше, — ніби зі страху перед утратою щастя. А фактично? Він теж дивується і не знає. Каже лише: ти є жінка... Зрештою, вона не бреше з якихось матеріялістичних мотивів, ні. Спершу думає затаїти правду, яка — на її погляд — може відштовхнути від неї чоловіка, якого любить. Потім брехнею наражує іншу, цілком невинну людину на смерть, аби рятувати від смерти знову свого чоловіка. А наслідок того такий, що своєю брехливою поведінкою доводить того укоханого свого чоловіка до атак серця, робить з нього врешті вбийника, і вкінці таки тратить його, бо він не може жити вічною брехнею. Вона є в розпуці, бо чейже брехати диктувало їй її серце, — серце казало їй, що робить правильно. Але ось показується, що серце не завжди диктує жінці правильно, особливо тоді, коли воно вперто не хоче довіряти чоловічому розумові. Вона є в розпуці, бо він їй не вірить, — але він не може її вірити, коли йому його розум, який порядкує і підсумовує факти, каже, що вона — бреше. І тому він мусить бути підозрливий, мусить, всупереч її присягам — не фальшивим, а правдивим присягам любови — бути заздрісним. Ця заздрість мучить їх обоїх, обоїх, які взаємно себе люблять, але ба — не можна її виелімінувати з їхнього життя, бо він має під свою заздрість розумово устійнені причини. Може цю заздрість усунути лише її щирість. І ось, приходить момент, коли дійсно, забріхавшися у сліпий кут без усякого виходу, розторощена льогічним розумуванням свого чоловіка, розумуванням, яке скріпив ще пронизливий інстинкт заздрости, — жінка стає безоглядно щирою, визнає цілу правду. Він, людина надзвичайно порядна, приймає цю страшну правду до відома з найглибшим спокоєм і з полекшою у серці, звільненому від тягару постійної брехні, — вибачає. Тоді вона, жінка, яка брехала зі страху перед авантюрою, є немило здивована, просто вражена: як-то, він, довідавшися таку страшну річ, не не робить їй авантури?! Вона дивується, бо — не може зрозуміти вартости щирости жінки супроти мущини.

Так, це дуже неприємна песа — для жінок, — а проте песа справді — першорядна.

Оперта на монольоґу й діяльоґу, вимагає мистецьких виконавців. Пані Барвінська й Жтецький дали справді мистецький попис гри, особливо цей останній. Перестудіювавши п. Жтецький свою ролю до нюансів і створив креацію, яка робить справді сильне враження. Тож і виконавцям у немалій мірі песа завдячувала на вчорашній премєрі у Малому Театрі великий успіх, який безумовно буде їй товаришити в довгому ряді вечорів.

(b.

Зі спортового життя.

Україна—Чорні І.

Змагання цих дружин за мистецтво А-кляси відбудеться в неділю 21. ц. м. в год. 3. попол. перед змаганнями Чорні-Варшавянка на грищу Чорних. Сподіємося, що й ці змагання, пункти з яких не рахуються, українська дружина виграє так, як усі змагання в II. групі за мистецтво А-кляси львівської округи.

ОГОЛОШЕННЯ

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

„Вертеп Наших Днів" Галактіона Чіпки і Ле-ле.

Отинія, субота, дня 20. VII. 1929.
Коломия, неділя, дня 21. VII. 1929.
Городенка, понеділок, дня 22. VII. 1929.
Снятин, вівторок, дня 23. VII. 1929.
Косів, середа, дня 24. VII. 1929.
Жабе, четвер, дня 25. VII. 1929.
Яблонів, пятниця, дня 26. VII. 1929.
Печеніжин, субота, дня 27. VII. 1929.
Станиславів, неділя, дня 28. VII. 1929.
115 2—4

Новий Український Театр під дир. Л. Карабіневича.

Веддіж:
20/7 „Вій".
21/7 „Осінні маневри".
22/7 „Запорожець за Дунаєм".
23/7 „Чесна Сузанна".
24/7 „Хмара".
Долина:
25/7 „Базар".
Брошнів:
26/7 „Осінні маневри". 93 6?

Український Театр під Дир. Івана Когутяка:

Вигода:
20.VII. субота: Жид вихрест.
21.VII. неділя: Ой не ходи Грицю.
Веддіж:
22.VII. понеділок: Пташник з Тиролю.
23.VII. вівторок: Король життя.
24.VII. середа: Кума Марта.
25.VII. четвер: Маруся Богуславка.
69 6—?

Театри.

Великий Міський Театр:

Пятниця, 19-го липня, год. 8·15 веч. Виступ театру „Qui pro quo": „М. С. З." або „Памятай про мене". (Премієра).

Субота, 20-го липня, год. 8·15 веч. Виступ театру „Qui pro quo": „М. С. З." або „Памятай про мене".

Неділя, 21-го липня, год. 8·15 веч. Виступ театру „Qui pro quo": „М. С. З." або „Памятай про мене".

Малий Театр:

Пятниця, дня 19. липня, в год. 7·30 веч. „Пан Лямбертіє".

Субота, дня 20. липня, в год. 7·30 веч. „Пан Лямбертіє".

Кіна.

Аполо: Одиначка полку (Лявра ля Пляте). Геній це я.
Кольосей: Шеік з Африки. В імени права!
Лев: У країні срібного льва (Берн. Келерман).
Люна: Революція в Китаї. Виступ російського хору.
Марусенька: Шампан (Пале де Люкс).
Оаза: В полумі життя.
Палас: Дівчина зі спелюнки.
Пан: Король дансінґу.
Пасаж: В погоні за смертю (Ліді Даґовер, Берн. Ґецке).
Утіха: Непобідимий. Чеплін як боксер.
Химера: Пригоди бриг. Жерарда.
Фатаморгана: Президент (Мозжухін).

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

МОДНІ бранзолетки, також іншу біжутерію поручає дешево Домбровскі-Розважевскі, Львів, (Готель Жоржа), Тел. 27—29. 2200

БИЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ і СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на ...ати від десятків літ у цілім краю звісна фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. Купую брилянти, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 3170-?

УЧІНЧЕНА СЕМИНАРИСТКА пошукує лекції на цілий рік. Зголошення: Косарівна, — Подівці поч. Джурин к/Чорткова. 124 2—2

В ЛІТНИСКУ КОРЧИН, коло Сколього, в дуже гарнім положенню, є на продаж парцелі під будову віллі. Парцеля числить звиш 300 метр. квадр. поверхні і в будучности може бути побільшена. Ціна парцелі 300 америк. долярів. Продаючий може зобовязатися побудувати віллю. Близших інформацій уділить: Кирило Меленчук в Корчині п. і ст. Синевідско вижне. 120 2—3

АБСОЛЬВЕНТ гімназії — вправний інструктор, глядить лекції на виїзд на село, на цілий шкільний рік, від зараз. 112 3—3

ГРЕБЕНІВ, ПАНСІОН „ЗЕЛЕМІН" поручає сонішні покої з бальконами. Харч добірний. Ціни помірковані. — Зголошення приймає: інж. Козаневич, Гребенів. 2300 7—10

З приводу Ювілею Лічниці зложили додатково на будову шпиталя: Пов. Союз. Кооп. Калуш 20 зол., — О. Мельник 1 дол., — в золотих: Д-р. Ол. Барвінський 100 зол., — адв. Ос. Бурачинський, Хойніце 20 зол., — о. А. Луців, Микуличин 50 зол., — Д-р Слюзар від Тов. Українських Медиків, Берно 95·61 зол. — Всім Жертводавцям складає Управа щиру подяку, дальші жертви проситься присилати на кн. Центробанку 8330. 1—1

АБСОЛЬВЕНТ гімназії — вправний інструктор, глядить лекції на виїзд на село, на цілий шкільний рік. Зголошення: Н. Турчинська, Тернопіль, Глинна 29. 112 3—3

МОЛОДИЙ інжинір, відірваний від українського окруження, оженить-ся з інтелігентною українкою. Листи засилати на адресу редакції для „Інжініра". На аноніми не відповідаю. 128 1-1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПОЗІР! ПОЗІР!

ВЕЛИКИЙ ФЕСТИН у ВОРОХТІ

21. липня 1929 р. Неділя. — 12. год. на площі коло Учительської Оселі. — Різноманітна програма! Безліч несподіванок. Трембіти — Гуцульське Весілля — Національні танці — Дві орхестри. — В разі дощу фестин відбудеться слідуючої неділі 28. VII. — Дохід призначений на будову домівки читальні „Просвіта" у Ворохті. 122 2—3

Конкурс.

ПОВІТОВИЙ СОЮЗ КООПЕРАТИВ в Городку Ягайлонськім оголошує отсим КОНКУРС на:

1) ТОРГОВЕЛЬНОГО РЕФЕРЕНТА
2) ОРГАНІЗАТОРА КООПЕРАТИВ.

Від кандидатів вимагається відповідної фахової освіти та понайменше 6-місячної успішної практики при одному з П. С. К., та знання кооперативних законів. Організатор був-би заразом і книговодцем Союза. Посади до обсаджен негайно. Платня після умови. Подання з прилогами і докладним описом життя слати на руки Голови Надзірної Ради Посла П. Д-ра Степана Біляка, адвоката в Городку Ягайл.

За Надзірну Раду Пов. Кооп. Союза

Др. Степан Біляк, голова. Роман Паламарчук, секретар.

113 2—1

Дентист Яків Насс

Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п.

Скріплювання хитаючихся зубів пльомбування й виймання зубів без болю. Штучні зуби в каучуку і золоті після найновішої системи. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі. П. Т. Урядовцям і студентам значна знижка. Тел. 65—73.
87 1—1

Спеціяліст недуг легенів, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 46.

432 Пересвітлення Рентґеном. 11—?

Славний лічничо-ветеринарійний препарат MIKROCID

Кшиштофовича — лікує сухоти, запалення, катари жолудка, кишок, як також рожицю у свиней, золзи у коней і т. п. Заступство: Г. Урбанович, Львів, Вроновська 8. 129 1—1

8 зол. ПЕРСТЕНЕЦЬ 8 зол.

з 14-карат. золота з рубіном тільки у Б. ГРИНБЕРГ, Сикстуська 4 Т. 58-22
?0 1—?

ПІД ОСІННІ ЗАСІВИ Є

ТОМАСИНА

довготревалим, найуспішніше ділаючим угноєм та — фосфоренс найдешевшим фосфоровим угноєм. —

ТОМАСИНА дає високий збір зерна.
ТОМАСИНА не дається зимою виполокати з землі.
ТОМАСИНА містить крім фосфор. кислоти також 6 до 50 % лосенного вапна — безплатно.
ТОМАСИНОЮ відсилені засіви зимують з правила дуже добре.
ТОМАСИНУ належить в пору замовити вже літом — в осени навал замовлень і брак вагонів може причинитись до спізнення доставки.

Иосиф КАРРАХ. Львів, Костюшка 18.

Цінники і проспекти повчаючі даром і оплачено.
86 2—5

КОНЦ. НАУЧНІ КУРСИ „ОСВІТА" ЛЬВІВ, ул. МІЛКОВСЬКОГО ч. 11. Приймає вписи на однорічне згляднo 2-річне підготовлення до гімназійної і семинарійної матури — як також до іспиту з 6. і 4. гімназійних клас. Рефлектується на кандидатів т.зв. з відповідним підготовленням на науці. — Кількість місць обмежена. — Наука відбувається в гімназійнім будинку. Зголошення від год. 12 і в год 5 — 6. — Проспекти даром. На відповідь значок. 127 1—1

НОВИНКА! ВАЖНЕ ДЛЯ СІЛЬСЬКИХ ГОСПОДАРІВ.

Вже вийшла накладом Т-ва „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР" книжка Б. АСИСТЕНТА ВЕТЕРИНАРІЙНОЇ АКАДЕМІЇ У ЛЬВОВІ

МАРІЯНА СТАХУРСЬКОГО Ст. ветеринарійного лікаря

ХОРОБИ КІНСЬКИХ НІГ (Кінська Ортопедія).

Ціна зол. 0·60 з пересилкою зол. 0·85. — Стор. 36, малюнків 24.

В цій книжочці просто й докладно описано про те, як розпізнавати хороби у коней, ушкодження та як їх лікувати.

Замовляти у всіх філіях „Сільського Господаря", Українських книгарнях, Повітових Союзах Кооператив, або прямо

в Т-ві „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР" Львів, Зіморовича 20.
126 1—1

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло"

В друкарні Видавничої Спілки „Діло" Львів, Ринок ч. 10